

Luk

Chapter 2

Swahili Interlinear

Reference: Swahili Biblica Neno

- 1 Ἐγένετο δὲ ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις, ἔξῃθ' ἦλθεν δόγμα παρὰ Καίσαρος
Ikawa na katika siku siku zile ilitoka amri kutoka-kwa Kaisar
[G1096](#) [G1161](#) [G1722](#) [G3588](#) [G2250](#) [G1565](#) [G1831](#) [G1378](#) [G3844](#) [G2541](#)

Αὐγούστου, ἀπογράφεσθαι πᾶσαν τὴν οἰκουμένην;
Augústos waandikishwe dunia-yote dunia dunia
[G0828](#) [G0583](#) [G3956](#) [G3588](#) [G3625](#)

Siku zile Kaisari Augusto alitoa amri kwamba watu wote waandikishwe katika ulimwengu wa Kirumi.

- 2 αὕτη ἀπογραφὴ πρώτη, ἐγένετο ἡγεμονεύοντος τῆς Συρίας Κυρηνίου.
hii orodha ya-kwanza ilifanyika alipokuwa-liwali wa-Shamu Shamu Kurēnios
[G3778](#) [G0582](#) [G4413](#) [G1096](#) [G2230](#) [G3588](#) [G4947](#) [G2958](#)

(Orodha hii ndiyo ya kwanza iliyofanyika wakati Krenio alikuwa mtawala wa Shamu).

- 3 καὶ ἐπορεύοντο πάντες ἀπογράφεσθαι, ἕκαστος εἰς τὴν ἑαυτοῦ πόλιν:
na wakaenda wote kuandikishwa kila-mtu kwenye mji wake mji
[G2532](#) [G4198](#) [G3956](#) [G0583](#) [G1538](#) [G1519](#) [G3588](#) [G1438](#) [G4172](#)

Kila mtu alikwenda kuandikishwa katika mji wake alikozaliwa.

- 4 Ἀνέβη δὲ καὶ Ἰωσήφ, ἀπὸ τῆς Γαλιλαίας ἐκ πόλεως Ναζαρέθ,
Akapanda pia na Iōsēph kutoka Galilaya Galilaya kutoka mji Nazareth
[G0305](#) [G1161](#) [G2532](#) [G2501](#) [G0575](#) [G3588](#) [G1056](#) [G1537](#) [G4172](#) [G3478](#)

εἰς τὴν Ἰουδαίαν, εἰς πόλιν Δαυὶδ, ἣτις καλεῖται Βηθλεέμ,
kwenda Yudea Yudea kwenye mji wa-Dauíd ambao unaitwa Bēthléem
[G1519](#) [G3588](#) [G2449](#) [G1519](#) [G4172](#) [G1138](#) [G3748](#) [G2564](#) [G0965](#)

διὰ τὸ εἶναι αὐτὸν ἐξ οἴκου καὶ πατριᾶς Δαυὶδ--
kwa-sababu yeye alikuwa yeye kutoka nyumba na ukoo wa-Dauíd
[G1223](#) [G3588](#) [G1510](#) [G0846](#) [G1537](#) [G3624](#) [G2532](#) [G3965](#) [G1138](#)

Hivyo Yosefu akapanda kutoka mji wa Nazareti ulioko Galilaya kwenda Uyahudi, mpaka Bethlehemu, mji wa Daudi, kwa sababu yeye alikuwa wa ukoo na wa nyumba ya Daudi.

- 5 ἀπογράψασθαι σὺν Μαριὰμ, τῇ ἐμνηστευμένῃ αὐτῷ, οὓς ἔγκύω.
kuandikishwa pamoja-na Mariám aliyeposa aliyeposa kwake alikuwa mja-mzito
[G0583](#) [G4862](#) [G3137](#) [G3588](#) [G3423](#) [G0846](#) [G1510](#) [G1471](#)

Alikwenda huko kujiandikisha pamoja na Maria, ambaye alikuwa amemposa naye alikuwa mjamzito.

- 6 Ἐγένετο δὲ ἐν τῷ εἶναι αὐτοὺς ἐκεῖ, ἐπλήσθησαν αἱ ἡμέραι
Ikawa na walipokuwa huko kuwa wao huko zikatimia siku siku
[G1096](#) [G1161](#) [G1722](#) [G3588](#) [G1510](#) [G0846](#) [G1563](#) [G4130](#) [G3588](#) [G2250](#)

τοῦ τεκεῖν αὐτήν.
za-kuzaa kuzaa yeye
[G3588](#) [G5088](#) [G0846](#)

Wakiwa Bethlehemu, wakati wa Maria wa kujifungua ukawa umetimia,

7 καὶ ἔτεκεν τὸν υἱὸν αὐτῆς, τὸν πρωτότοκον, καὶ
na akazaa mwana mwana wake mzaliwa-wa-kwanza mzaliwa-wa-kwanza na
[G2532](#) [G5088](#) [G3588](#) [G5207](#) [G0846](#) [G3588](#) [G4416](#) [G2532](#)
ἐσπαργάνωσεν αὐτὸν, καὶ ἀνέκλινεν αὐτὸν ἐν φάτνῃ, διότι οὐκ
akamfunga-nguo yeye na akamlaza yeye katika hori kwa-sababu hakukuwa
[G4683](#) [G0846](#) [G2532](#) [G0347](#) [G0846](#) [G1722](#) [G5336](#) [G1360](#) [G3756](#)
ἦν αὐτοῖς τόπος ἐν τῷ καταλύματι.
kulikuwa kwao nafasi katika nyumba-ya-wageni nyumba-ya-wageni
[G1510](#) [G0846](#) [G5117](#) [G1722](#) [G3588](#) [G2646](#)

naye akamzaa mwanawe, kifungua mimba. Akamfunika nguo za kitoto na kumlaza katika hori ya kulia ng'ombe, kwa sababu hapakuwa na nafasi katika nyumba ya wageni.

8 Καὶ ποιμένες ἦσαν ἐν τῇ χώρᾳ τῇ αὐτῇ, ἀγραιοῦντες καὶ
Na wachungaji walikuwa katika nchi nchi ile ile wakilala-mashambani na
[G2532](#) [G4166](#) [G1510](#) [G1722](#) [G3588](#) [G5561](#) [G3588](#) [G0846](#) [G0063](#) [G2532](#)
φυλάσσοντες φυλακὰς τῆς νυκτὸς ἐπὶ τὴν ποιμνὴν αὐτῶν;
wakilinda zamu za-usiku usiku juu-ya kundi kundi lao
[G5442](#) [G5438](#) [G3588](#) [G3571](#) [G1909](#) [G3588](#) [G4167](#) [G0846](#)

Katika eneo lile walikuwako wachungaji waliokuwa wakikaa mashambani, wakilinda makundi yao ya kondoo usiku.

9 καὶ ἄγγελος Κυρίου ἐπέστη αὐτοῖς, καὶ δόξα Κυρίου
na malaika wa-Bwana akawasimamia wao na utukufu wa-Bwana
[G2532](#) [G0032](#) [G2962](#) [G2186](#) [G0846](#) [G2532](#) [G1391](#) [G2962](#)
περιέλαμψεν αὐτούς, καὶ ἐφοβήθησαν φόβον μέγαν.
ukawazunguka-nuru wao na wakaogopa hofu kuu
[G4034](#) [G0846](#) [G2532](#) [G5399](#) [G5401](#) [G3173](#)

Ghafula tazama, malaika wa Bwana akawatokea, nao utukufu wa Bwana ukawang'aria kotekote, wakaingiwa na hofu.

10 καὶ εἶπεν αὐτοῖς ὁ ἄγγελος, Μὴ φοβεῖσθε; ἰδοὺ γὰρ,
na akawaambia wao huyo malaika Msiogope msiogope tazama kwa-maana
[G2532](#) [G3004](#) [G0846](#) [G3588](#) [G0032](#) [G3361](#) [G5399](#) [G3708](#) [G1063](#)
εὐαγγελίζομαι ὑμῖν χαρὰν μεγάλην, ἥτις ἔσται παντὶ τῷ
ninawahuburia-habari-njema ninyi furaha kubwa ambayo itakuwa watu-wote watu
[G2097](#) [G4771](#) [G5479](#) [G3173](#) [G3748](#) [G1510](#) [G3956](#) [G3588](#)
λαῷ;
watu
[G2992](#)

Lakini malaika akawaambia: "Msiogope. Kwa maana tazama nawaletea habari njema za furaha itakayokuwa kwa watu wote.

11 ὅτι ἐτέχθη ὑμῖν σήμερον Σωτὴρ, ὃς ἐστὶν Χριστὸς Κύριος, ἐν
kwamba amezaliwa kwenu leo Mwokozi ambaye ndiye Christós Bwana katika
[G3754](#) [G5088](#) [G4771](#) [G4594](#) [G4990](#) [G3739](#) [G1510](#) [G5547](#) [G2962](#) [G1722](#)
πόλει Δαυίδ.
mji wa-Dauid
[G4172](#) [G1138](#)

Leo katika mji wa Daudi kwa ajili yenu amezaliwa Mwokozi, ndiye Kristo Bwana.

- 12 καὶ τοῦτο ὑμῖν «τὸ» σημεῖον: εὐρήσετε βρέφος ἐσπαργανωμένον, καὶ
na hii kwenu ishara ishara mtampata mtoto amefungwa-nguo na
[G2532](#) [G3778](#) [G4771](#) [G3588](#) [G4592](#) [G2147](#) [G1025](#) [G4683](#) [G2532](#)
κείμενον ἐν φάτνῃ.
amelazwa katika hori
[G2749](#) [G1722](#) [G5336](#)

Hii ndiyo itakayokuwa ishara kwenu: Mtamkuta mtoto mchanga amefunikwa nguo za kitoto na kulazwa katika hori ya kulia ng'ombe.”

- 13 καὶ ἐξαίφνης ἐγένετο σὺν τῷ ἀγγέλῳ πλῆθος στρατιᾶς οὐρανίου,
na ghafla ikawa pamoja-na huyo malaika wingi jeshi la-mbinguni
[G2532](#) [G1810](#) [G1096](#) [G4862](#) [G3588](#) [G0032](#) [G4128](#) [G4756](#) [G3770](#)
αἰνούντων τὸν Θεὸν, καὶ λεγόντων,
wakimsifu Mungu Mungu na wakisema
[G0134](#) [G3588](#) [G2316](#) [G2532](#) [G3004](#)

Ghafla pakawa na jeshi kubwa la mbinguni pamoja na huyo malaika wakimsifu Mungu wakisema,

- 14 Δόξα ἐν ὑψίστοις Θεῷ, καὶ ἐπὶ γῆς εἰρήνῃ ἐν ἀνθρώποις,
Utukufu juu juu-sana kwa-Mungu na duniani duniani amani kwa watu
[G1391](#) [G1722](#) [G5310](#) [G2316](#) [G2532](#) [G1909](#) [G1093](#) [G1515](#) [G1722](#) [G0444](#)
εὐδοκίας!
wa-radhi-yake
[G2107](#)

“Atukuzwe Mungu juu mbinguni, na duniani iwe amani kwa watu aliowaridhia.”

- 15 Καὶ ἐγένετο, ὡς ἀπῆλθον ἀπ’ αὐτῶν εἰς τὸν οὐρανὸν
Na ikawa walipoondoka walipoondoka kutoka kwao kwenda mbinguni mbinguni
[G2532](#) [G1096](#) [G5613](#) [G0565](#) [G0575](#) [G0846](#) [G1519](#) [G3588](#) [G3772](#)
οἱ ἄγγελοι, οἱ ποιμένες ἐλάλουν πρὸς ἀλλήλους, Διέλθωμεν δὴ
malaika malaika wachungaji wachungaji wakasema kwa wao-kwa-wao Twende sasa
[G3588](#) [G0032](#) [G3588](#) [G4166](#) [G2980](#) [G4314](#) [G0240](#) [G1330](#) [G1211](#)
ἕως Βηθλεὲμ, καὶ ἴδωμεν τὸ ῥῆμα τοῦτο τὸ γεγονός, ὃ ὁ
mpaka Bēthléem na tuone jambo jambo hili lililotokea lililotokea ambalo Bwana
[G2193](#) [G0965](#) [G2532](#) [G3708](#) [G3588](#) [G4487](#) [G3778](#) [G3588](#) [G1096](#) [G3739](#) [G3588](#)
Κύριος ἐγνώρισεν ἡμῖν.
Bwana ametujulisha sisi
[G2962](#) [G1107](#) [G1473](#)

Hao malaika walipokwisha kuondoka na kwenda zao mbinguni, wale wachungaji wakasemézana wao kwa wao, “Twendeni Bethlehemu tukaone mambo haya ya ajabu yaliyotukia, ambayo Bwana ametuambia habari zake.”

- 16 καὶ ἦλθαν σπεύσαντες, καὶ ἀνεῦραν τὴν τε Μαριὰμ καὶ τὸν
na wakaja kwa-haraka na wakampata Mariám na Mariám na Iōsēph
[G2532](#) [G2064](#) [G4692](#) [G2532](#) [G0429](#) [G3588](#) [G5037](#) [G3137](#) [G2532](#) [G3588](#)
Ἰωσήφ, καὶ τὸ βρέφος, κείμενον ἐν τῇ φάτνῃ.
Iōsēph na mtoto mtoto amelazwa katika hori hori
[G2501](#) [G2532](#) [G3588](#) [G1025](#) [G2749](#) [G1722](#) [G3588](#) [G5336](#)

Hivyo wakaenda haraka Bethlehemu, wakawakuta Maria na Yosefu na yule mtoto mchanga akiwa amelala katika hori la kulia ng'ombe.

- 17 ἰδόντες δὲ, ἐγνώρισαν περὶ τοῦ ῥήματος τοῦ λαληθέντος αὐτοῖς,
 walipoona na wakatangaza kuhusu neno neno lililosemwa lililosemwa kwao
[G3708](#) [G1161](#) [G1107](#) [G4012](#) [G3588](#) [G4487](#) [G3588](#) [G2980](#) [G0846](#)
- περὶ τοῦ παιδίου τούτου.
 kuhusu mtoto mtoto huyu
[G4012](#) [G3588](#) [G3813](#) [G3778](#)

Walipomwona yule mtoto, wakawaeleza yale waliyokuwa wameambiwa kuhusu huyo mtoto.

- 18 καὶ πάντες οἱ ἀκούσαντες, ἐθαύμασαν περὶ τῶν λαληθέντων
 na wote waliosikia waliosikia wakashangaa kuhusu yaliyosemwa yaliyosemwa
[G2532](#) [G3956](#) [G3588](#) [G0191](#) [G2296](#) [G4012](#) [G3588](#) [G2980](#)
- ὑπὸ τῶν ποιμένων πρὸς αὐτούς.
 na wachungaji wachungaji kwao wao
[G5259](#) [G3588](#) [G4166](#) [G4314](#) [G0846](#)

Nao wote waliosikia habari hizi wakastaajabia yale waliyoambiwa na wale wachungaji wa kondoo.

- 19 ἡ δὲ Μαρία πάντα συνετήρει τὰ ῥήματα ταῦτα, συμβάλλουσα ἐν
 Maria lakini Maria yote aliyahifadhi mambo mambo haya akiyatafakari katika
[G3588](#) [G1161](#) [G3137](#) [G3956](#) [G4933](#) [G3588](#) [G4487](#) [G3778](#) [G4820](#) [G1722](#)
- τῇ καρδίᾳ αὐτῆς.
 moyo moyo wake
[G3588](#) [G2588](#) [G0846](#)

Lakini Maria akayaweka mambo haya yote moyoni mwake na kuyatafakari.

- 20 καὶ ὑπέστρεψαν οἱ ποιμένες, δοξάζοντες καὶ αἰνοῦντες τὸν Θεόν
 na wakarudi wachungaji wachungaji wakimtukuza na wakimsifu Mungu Mungu
[G2532](#) [G5290](#) [G3588](#) [G4166](#) [G1392](#) [G2532](#) [G0134](#) [G3588](#) [G2316](#)
- ἐπὶ πᾶσιν οἷς ἤκουσαν καὶ εἶδον, καθὼς ἐλαλήθη
 kwa yote waliyosikia waliyosikia na waliyoona kama-walivyoambiwa walivyoambiwa
[G1909](#) [G3956](#) [G3739](#) [G0191](#) [G2532](#) [G3708](#) [G2531](#) [G2980](#)
- πρὸς αὐτούς.
 wao wao
[G4314](#) [G0846](#)

Wale wachungaji wakarudi, huku wakimtukuza Mungu na kumsifu kwa ajili ya mambo yote waliyokuwa wameambiwa na kuyaona.

- 21 Καὶ ὅτε ἐπλήσθησαν ἡμέραι ὀκτῶ τοῦ περιτεμεῖν αὐτόν, καὶ
 Na zilipotimia zilipotimia siku nane za-kumtahiri kumtahiri yeye na
[G2532](#) [G3753](#) [G4130](#) [G2250](#) [G3638](#) [G3588](#) [G4059](#) [G0846](#) [G2532](#)
- ἐκλήθη τὸ ὄνομα αὐτοῦ Ἰησοῦς, τὸ κληθὲν ὑπὸ τοῦ ἀγγέλου πρὸ
 akaitwa jina jina lake Iēsoūs jina aliliitwa na malaika malaika kabla-ya
[G2564](#) [G3588](#) [G3686](#) [G0846](#) [G2424](#) [G3588](#) [G2564](#) [G5259](#) [G3588](#) [G0032](#) [G4253](#)
- τοῦ συλλημφθῆναι αὐτὸν ἐν τῇ κοιλίᾳ.
 kupata-mimba kupata-mimba yeye katika tumbo tumbo
[G3588](#) [G4815](#) [G0846](#) [G1722](#) [G3588](#) [G2836](#)

Hata zilipotimia siku nane, ulikuwa ndio wakati wa kumtahiri mtoto, akaitwa Yesu, jina alilokuwa amepewa na malaika kabla hajatungwa mimba.

22 Καὶ ὅτε ἐπλήσθησαν αἱ ἡμέραι τοῦ καθαρισμοῦ αὐτῶν
Na zilipotimia zilipotimia siku za-kutakaswa kutakaswa kwao
[G2532](#) [G3753](#) [G4130](#) [G3588](#) [G2250](#) [G3588](#) [G2512](#) [G0846](#)

κατὰ τὸν νόμον Μωϋσέως, ἀνήγαγον αὐτὸν εἰς Ἱεροσόλυμα,
kulingana-na sheria sheria ya-Mōysēs wakamleta yeye kwenda Yerúsolēma
[G2596](#) [G3588](#) [G3551](#) [G3475](#) [G0321](#) [G0846](#) [G1519](#) [G2414](#)

παραστῆσαι τῷ Κυρίῳ,
kumtoa kwa-Bwana Bwana
[G3936](#) [G3588](#) [G2962](#)

Ulipotimia wakati wa utakaso wake Maria kwa mujibu wa Sheria ya Mose, basi Yosefu na Maria walimpeleka mtoto Yerusalemu, ili kumweka wakfu kwa Bwana

23 καθὼς γέγραπται ἐν νόμῳ Κυρίου, ὅτι Πᾶν ἄρσεν
kama-ilivyoandikwa imeandikwa katika sheria ya-Bwana kwamba Kila mwanaume
[G2531](#) [G1125](#) [G1722](#) [G3551](#) [G2962](#) [G3754](#) [G3956](#) [G0730](#)

διανοίγον μήτραν ἅγιον τῷ Κυρίῳ κληθήσεται;
afunguaye tumbo mtakatifu kwa-Bwana Bwana ataitwa
[G1272](#) [G3388](#) [G0040](#) [G3588](#) [G2962](#) [G2564](#)

(kama ilivyoandikwa katika Sheria ya Bwana, kwamba, “Kila mtoto wa kiume kifungua mimba atawekwa wakfu kwa Bwana”),

24 καὶ τοῦ δοῦναι θυσίαν, κατὰ τὸ εἰρημένον ἐν τῷ νόμῳ
na kutoa kutoa dhabihu kulingana-na ilivyosemwa ilivyosemwa katika sheria sheria
[G2532](#) [G3588](#) [G1325](#) [G2378](#) [G2596](#) [G3588](#) [G2046](#) [G1722](#) [G3588](#) [G3551](#)

Κυρίου, ζευγος τρυγόνων, ἣ δύο νοσοῦς περιστερῶν.
ya-Bwana jozi njiwa-wadogo au wawili makinda ya-njiwa
[G2962](#) [G2201](#) [G5167](#) [G2228](#) [G1417](#) [G3502](#) [G4058](#)

na pia kutoa dhabihu kulingana na yale yaliyonenwa katika Sheria ya Bwana: “Hua wawili au makinda mawili ya njiwa.”

25 Καὶ ἰδοὺ, ἄνθρωπος ἦν ἐν Ἱερουσαλὴμ, ᾧ ὄνομα Συμεὼν; καὶ
Na tazama mtu alikuwa katika Yerúsolēma jina-lake jina Sumeōn na
[G2532](#) [G3708](#) [G0444](#) [G1510](#) [G1722](#) [G2419](#) [G3739](#) [G3686](#) [G4826](#) [G2532](#)

ὁ ἄνθρωπος οὗτος δίκαιος καὶ εὐλαβής, προσδεχόμενος παράκλησιν
mtu mtu huyu mwenye-haki na mcha-Mungu akitazamia faraja
[G3588](#) [G0444](#) [G3778](#) [G1342](#) [G2532](#) [G2126](#) [G4327](#) [G3874](#)

τοῦ Ἰσραὴλ, καὶ Πνεῦμα ἦν Ἅγιον ἐπ’ αὐτόν.
ya-Israēl Israēl na Roho alikuwa Mtakatifu juu-yake yeye
[G3588](#) [G2474](#) [G2532](#) [G4151](#) [G1510](#) [G0040](#) [G1909](#) [G0846](#)

Basi alikuwako huko Yerusalemu mtu mmoja jina lake Simeoni, ambaye alikuwa mwenye haki na mcha Mungu, akitarajia faraja ya Israeli, na Roho Mtakatifu alikuwa juu yake.

26 καὶ ἦν αὐτῷ κεχρηματισμένον ὑπὸ τοῦ Πνεύματος τοῦ Ἁγίου,
na ilikuwa kwake amefunuliwa na Roho Roho Mtakatifu Mtakatifu
[G2532](#) [G1510](#) [G0846](#) [G5537](#) [G5259](#) [G3588](#) [G4151](#) [G3588](#) [G0040](#)

μὴ ἰδεῖν θάνατον πρὶν ἢ ἄν ἴδῃ τὸν Χριστὸν Κυρίου.
hataona kuona kifo kabla ya kwanza amwone Christós Christós wa-Bwana
[G3361](#) [G3708](#) [G2288](#) [G4250](#) [G2228](#) [G0302](#) [G3708](#) [G3588](#) [G5547](#) [G2962](#)

Roho Mtakatifu alikuwa amemfunulia kuwa hatakufa kabla hajamwona Kristo wa Bwana.

27 καὶ ἦλθεν ἐν τῷ Πνεύματι εἰς τὸ ἱερόν; καὶ ἐν τῷ
na akaja katika Roho Roho kwenye hekalu hekalu na wakati wazazi
[G2532](#) [G2064](#) [G1722](#) [G3588](#) [G4151](#) [G1519](#) [G3588](#) [G2411](#) [G2532](#) [G1722](#) [G3588](#)

εἰσαγαγεῖν τοὺς γονεῖς τὸ παιδίον Ἰησοῦν, τοῦ ποιῆσαι αὐτοὺς
walipomleta wazazi wazazi mtoto mtoto Iēsoūs kufanya kufanya wao
[G1521](#) [G3588](#) [G1118](#) [G3588](#) [G3813](#) [G2424](#) [G3588](#) [G4160](#) [G0846](#)

κατὰ τὸ εἰθισμένον τοῦ νόμου περὶ αὐτοῦ,
kulingana-na desturi desturi ya-sheria sheria kuhusu yeye
[G2596](#) [G3588](#) [G1480](#) [G3588](#) [G3551](#) [G4012](#) [G0846](#)

| Simeoni, akiwa ameongozwa na Roho Mtakatifu, alikwenda Hekaluni. Wazazi walipomleta mtoto Yesu ili kumfanyia kama ilivyokuwa desturi ya Sheria,

28 καὶ αὐτὸς ἐδέξατο αὐτὸ εἰς τὰς ἀγκάλας, καὶ εὐλόγησεν τὸν
na yeye akampokea yeye mikononi mikononi mwake na akamsifu Mungu
[G2532](#) [G0846](#) [G1209](#) [G0846](#) [G1519](#) [G3588](#) [G0043](#) [G2532](#) [G2127](#) [G3588](#)

Θεὸν, καὶ εἶπεν,
Mungu na akasema
[G2316](#) [G2532](#) [G3004](#)

| ndipo Simeoni akampokea mtoto mikononi mwake na kumsifu Mungu, akisema:

29 Νῦν ἀπολύεις τὸν δοῦλόν σου, Δέσποτα, κατὰ τὸ ῥῆμά
Sasa unamwacha mtumishi mtumishi wako Bwana-Mkuu kulingana-na neno neno
[G3568](#) [G0630](#) [G3588](#) [G1401](#) [G4771](#) [G1203](#) [G2596](#) [G3588](#) [G4487](#)

σου, ἐν εἰρήνῃ;
lako kwa amani
[G4771](#) [G1722](#) [G1515](#)

| “Bwana Mwenyezi, kama ulivyoahidi, sasa wamruhusu mtumishi wako aende zake kwa amani.

30 ὅτι εἶδον οἱ ὀφθαλμοί μου τὸ σωτήριόν σου,
kwa-maana yameona macho macho yangu wokovu wokovu wako
[G3754](#) [G3708](#) [G3588](#) [G3788](#) [G1473](#) [G3588](#) [G4992](#) [G4771](#)

| Kwa maana macho yangu yameuona wokovu wako,

31 ὃ ἡτοίμασας κατὰ πρόσωπον πάντων τῶν λαῶν,
ambao umeandaa mbele-ya uso watu-wote watu watu
[G3739](#) [G2090](#) [G2596](#) [G4383](#) [G3956](#) [G3588](#) [G2992](#)

| ulioweka tayari machoni pa watu wote,

32 φῶς εἰς ἀποκάλυψιν ἐθνῶν, καὶ δόξαν λαοῦ σου, Ἰσραὴλ.
nuru kwa ufunuo mataifa na utukufu watu wako Israēl
[G5457](#) [G1519](#) [G0602](#) [G1484](#) [G2532](#) [G1391](#) [G2992](#) [G4771](#) [G2474](#)

| nuru kwa ajili ya ufunuo kwa watu wa Mataifa na kwa ajili ya utukufu kwa watu wako Israeli.”

33 καὶ ἦν ὁ πατὴρ αὐτοῦ, καὶ ἡ μήτηρ, θαυμάζοντες ἐπὶ
na walikuwa baba baba yake na mama mama wakishangaa kuhusu
[G2532](#) [G1510](#) [G3588](#) [G3962](#) [G0846](#) [G2532](#) [G3588](#) [G3384](#) [G2296](#) [G1909](#)

τοῖς λαλουμένοις περὶ αὐτοῦ.
yaliyosemwa yaliyosemwa kumhusu yeye
[G3588](#) [G2980](#) [G4012](#) [G0846](#)

| Naye Yosefu na mama yake mtoto wakastaajabu kwa yale yaliyokuwa yamesemwa kumhusu huyo mtoto.

- 34 καὶ εὐλόγησεν αὐτοὺς Συμεὼν, καὶ εἶπεν πρὸς Μαριὰμ τὴν μητέρα
na akawabariki wao Sumeōn na akasema kwa Mariám mama
[G2532](#) [G2127](#) [G0846](#) [G4826](#) [G2532](#) [G3004](#) [G4314](#) [G3137](#) [G3588](#) [G3384](#)
αὐτοῦ, Ἰδοὺ, οὗτος κεῖται εἰς πτώσιν καὶ ἀνάστασιν πολλῶν ἐν
yake Tazama huyu amewekwa kwa kuanguka na kufufuka wengi katika
[G0846](#) [G3708](#) [G3778](#) [G2749](#) [G1519](#) [G4431](#) [G2532](#) [G0386](#) [G4183](#) [G1722](#)
τῷ Ἰσραὴλ, καὶ εἰς σημεῖον ἀντιλεγόμενον;
Israēl Israēl na kwa ishara itakayokanushwa
[G3588](#) [G2474](#) [G2532](#) [G1519](#) [G4592](#) [G0483](#)

| Kisha Simeoni akawabariki, akamwambia Maria mama yake, “Mtoto huyu amewekwa kwa makusudi ya kuanguka na kuinuka kwa wengi katika Israeli. Atakuwa ishara ambayo watu watanena dhidi yake,

- 35 καὶ σοῦ δὲ αὐτῆς τὴν ψυχὴν διελεύσεται ῥομφαία; ὅπως ἂν
na wewe pia nafsi nafsi nafsi itapenyezwa upanga ili yafunuliwe
[G2532](#) [G4771](#) [G1161](#) [G0846](#) [G3588](#) [G5590](#) [G1330](#) [G4501](#) [G3704](#) [G0302](#)
ἀποκαλυφθῶσιν ἐκ πολλῶν καρδιῶν διαλογισμοί.
yafunuliwe kutoka mioyo-mingi mioyo mawazo
[G0601](#) [G1537](#) [G4183](#) [G2588](#) [G1261](#)

| ili mawazo ya mioyo mingi yadhihirike. Nao upanga utauchoma moyo wako.”

- 36 Καὶ ἦν Ἄννα, προφῆτις, θυγάτηρ Φανουήλ, ἐκ φυλῆς Ἀσήρ. αὕτη
Na alikuwa Anna nabii-wa-kike binti Phanouēl kutoka kabila la-Ashēr huyu
[G2532](#) [G1510](#) [G0451](#) [G4398](#) [G2364](#) [G5323](#) [G1537](#) [G5443](#) [G0768](#) [G3778](#)
προβεβηκυῖα ἐν ἡμέραις πολλαῖς, ζήσασα μετὰ ἀνδρὸς ἔτη ἑπτὰ ἀπὸ
amesogea-mbele katika siku nyingi aliishi na mume miaka saba tangu
[G4260](#) [G1722](#) [G2250](#) [G4183](#) [G2198](#) [G3326](#) [G0435](#) [G2094](#) [G2033](#) [G0575](#)
τῆς παρθενίας αὐτῆς,
ubikira ubikira wake
[G3588](#) [G3932](#) [G0846](#)

| Tena alikuwako Hekaluni nabii mmoja mwanamke, jina lake Ana binti Fanueli, wa kabila la Asheri. Alikuwa mzee sana; naye alikuwa ameolewa na kuishi na mume kwa miaka saba tu, kisha mumewe akafa.

- 37 καὶ αὕτη χήρα, ἕως ἐτῶν ὀγδοήκοντα τεσσάρων, ἧ οὐκ
na yeye mjane mpaka miaka themanini na-nne ambaye hakuondoka
[G2532](#) [G0846](#) [G5503](#) [G2193](#) [G2094](#) [G3589](#) [G5064](#) [G3739](#) [G3756](#)
ἀφίστατο τοῦ ἱεροῦ, νηστείας καὶ δεήσεων λατρεύουσα νύκτα καὶ
hakuondoka hekaluni hekaluni kwa-kufunga na maombi akimtumikia usiku na
[G0868](#) [G3588](#) [G2411](#) [G3521](#) [G2532](#) [G1162](#) [G3000](#) [G3571](#) [G2532](#)
ἡμέραν.
mchana
[G2250](#)

| Hivyo alikuwa mjane na umri wake ulikuwa miaka themanini na minne. Yeye hakuondoka humo Hekaluni usiku wala mchana, bali alikuwa akimwabudu Mungu, akifunga na kuomba.

- 38 καὶ αὕτη τῇ ὥρᾳ ἐπιστᾶσα, ἀνθωμολογεῖτο τῷ Θεῷ, καὶ ἐλάλει
na kwake saa saa ile-ile akamshukuru Mungu Mungu na akasema
[G2532](#) [G0846](#) [G3588](#) [G5610](#) [G2186](#) [G0437](#) [G3588](#) [G2316](#) [G2532](#) [G2980](#)
περὶ αὐτοῦ, πᾶσιν τοῖς προσδεχομένοις λύτρωσιν Ἱερουσαλήμ.
kumhusu yeye wote waliomtazamia waliomtazamia ukombozi wa-Yerúsolēma
[G4012](#) [G0846](#) [G3956](#) [G3588](#) [G4327](#) [G3085](#) [G2419](#)

Wakati huo huo, Ana alikuja akaanza kusifu, akimshukuru Mungu na kusema habari za huyo mtoto kwa watu wote waliokuwa wakitarajia ukombozi wa Yerusalemu.

- 39 Καὶ ὥς ἐτέλεσαν πάντα τὰ κατὰ τὸν νόμον
Na walipokamilisha walipokamilisha yote kulingana-na kulingana-na sheria sheria
[G2532](#) [G5613](#) [G5055](#) [G3956](#) [G3588](#) [G2596](#) [G3588](#) [G3551](#)
- Κυρίου, ἐπέστρεψαν εἰς τὴν Γαλιλαίαν, εἰς πόλιν ἑαυτῶν, Ναζαρέθ.
ya-Bwana wakarudi kwenda Galilaya Galilaya kwenye mji wao Nazareth
[G2962](#) [G1994](#) [G1519](#) [G3588](#) [G1056](#) [G1519](#) [G4172](#) [G1438](#) [G3478](#)

Yosefu na Maria walipokuwa wamekamilisha mambo yote yaliyotakiwa na Sheria ya Bwana, walirudi mjini kwao Nazareti huko Galilaya.

- 40 Τὸ δὲ παιδίον ἤϋξανεν καὶ ἐκραταιοῦτο, πληρούμενον σοφία, καὶ χάρις
Mtoto na mtoto akakua na akawa-imara akijazwa hekima na neema
[G3588](#) [G1161](#) [G3813](#) [G0837](#) [G2532](#) [G2901](#) [G4137](#) [G4678](#) [G2532](#) [G5485](#)
- Θεοῦ ἦν ἐπ' αὐτό.
ya-Mungu ilikuwa juu-yake yeye
[G2316](#) [G1510](#) [G1909](#) [G0846](#)

Naye yule mtoto akakua na kuongezeka nguvu, akiwa amejaa hekima, na neema ya Mungu ilikuwa juu yake.

- 41 Καὶ ἐπορεύοντο οἱ γονεῖς αὐτοῦ κατ' ἔτος εἰς Ἱερουσαλὴμ
Na walienda wazazi wazazi wake kila-mwaka mwaka kwenda Yerusolēma
[G2532](#) [G4198](#) [G3588](#) [G1118](#) [G0846](#) [G2596](#) [G2094](#) [G1519](#) [G2419](#)
- τῇ ἑορτῇ τοῦ πάσχα.
kwa-sikukuu sikukuu ya-Pasaka Pasaka
[G3588](#) [G1859](#) [G3588](#) [G3957](#)

Kila mwaka Yosefu na Maria mama yake Yesu walikuwa na desturi ya kwenda Yerusalemu kwa ajili ya Sikukuu ya Pasaka.

- 42 Καὶ ὅτε ἐγένετο ἐτῶν δώδεκα, ἀναβαινόντων αὐτῶν, κατὰ
Na alipokuwa alipokuwa miaka kumi-na-miwili walipopanda wao kulingana-na
[G2532](#) [G3753](#) [G1096](#) [G2094](#) [G1427](#) [G0305](#) [G0846](#) [G2596](#)
- τὸ ἔθος τῆς ἑορτῆς,
desturi desturi ya-sikukuu sikukuu
[G3588](#) [G1485](#) [G3588](#) [G1859](#)

Yesu alipokuwa na umri wa miaka kumi na miwili, walipanda kwenda kwenye Sikukuu hiyo kama ilivyokuwa desturi.

- 43 καὶ τελειωσάντων τὰς ἡμέρας, ἐν τῷ ὑποστρέφειν αὐτοῦς, ὑπέμεινεν
na walipokamilisha siku siku wakati waliporudi waliporudi wao alibaki
[G2532](#) [G5048](#) [G3588](#) [G2250](#) [G1722](#) [G3588](#) [G5290](#) [G0846](#) [G5278](#)
- Ἰησοῦς ὁ παῖς ἐν Ἱερουσαλὴμ. καὶ οὐκ ἔγνωσαν οἱ γονεῖς
Iēsoūs kijana kijana katika Yerusolēma na hawakujua hawakujua wazazi wazazi
[G2424](#) [G3588](#) [G3816](#) [G1722](#) [G2419](#) [G2532](#) [G3756](#) [G1097](#) [G3588](#) [G1118](#)
- αὐτοῦ.
wake
[G0846](#)

Baada ya Sikukuu kumalizika, wakati Yosefu na Maria mama yake walipokuwa wakirudi nyumbani, Yesu alibaki Yerusalemu lakini hawakutambua.

- 44 νομίσαντες δὲ αὐτὸν εἶναι ἐν τῇ συνοδίᾳ, ἦλθον ἡμέρας
wakidhani na yeye alikuwa katika msafara msafara wakaenda siku
[G3543](#) [G1161](#) [G0846](#) [G1510](#) [G1722](#) [G3588](#) [G4923](#) [G2064](#) [G2250](#)
- ὁδόν, καὶ ἀνεζήτουν αὐτὸν ἐν τοῖς συγγενεῦσιν, καὶ
mwendo-wa-siku na wakamtafuta yeye miongoni-mwa jamaa jamaa na
[G3598](#) [G2532](#) [G0327](#) [G0846](#) [G1722](#) [G3588](#) [G4773](#) [G2532](#)
- τοῖς γνωστοῖς:
marafiki marafiki
[G3588](#) [G1110](#)

Wao wakidhani kuwa yuko miongoni mwa wasafiri, walienda mwendo wa kutwa nzima. Ndipo wakaanza kumtafuta miongoni mwa jamaa zao na marafiki.

- 45 καὶ μὴ εὐρόντες, ὑπέστρεψαν εἰς Ἱερουσαλὴμ, ἀναζητοῦντες
na hawakumpata hawakumpata wakarudi kwenda Yerúsolēma wakimtafuta
[G2532](#) [G3361](#) [G2147](#) [G5290](#) [G1519](#) [G2419](#) [G0327](#)
- αὐτόν.
yeye
[G0846](#)

Walipomkosa walirudi Yerusalemu ili kumtafuta.

- 46 καὶ ἐγένετο μετὰ ἡμέρας τρεῖς, εὔρον αὐτὸν ἐν τῷ ἱερῷ,
na ikawa baada-ya siku tatu wakampata yeye katika hekalu hekalu
[G2532](#) [G1096](#) [G3326](#) [G2250](#) [G5140](#) [G2147](#) [G0846](#) [G1722](#) [G3588](#) [G2411](#)
- καθεζόμενον ἐν μέσῳ τῶν διδασκάλων, καὶ ἀκούοντα αὐτῶν καὶ
ameketi katikati katikati ya-walimu walimu na akiwasikiliza wao na
[G2516](#) [G1722](#) [G3319](#) [G3588](#) [G1320](#) [G2532](#) [G0191](#) [G0846](#) [G2532](#)
- ἐπερωτῶντα αὐτούς.
akiwauliza wao
[G1905](#) [G0846](#)

Baada ya siku tatu wakamkuta ndani ya Hekalu, akiwa ameketi katikati ya walimu wa sheria, akiwasikiliza na kuwauliza maswali.

- 47 ἐξίσταντο δὲ πάντες οἱ ἀκούοντες αὐτοῦ ἐπὶ τῇ συνέσει
wakashangaa na wote waliomsikia waliomsikia yeye kwa ufahamu ufahamu
[G1839](#) [G1161](#) [G3956](#) [G3588](#) [G0191](#) [G0846](#) [G1909](#) [G3588](#) [G4907](#)
- καὶ ταῖς ἀποκρίσεσιν αὐτοῦ.
na majibu majibu yake
[G2532](#) [G3588](#) [G0612](#) [G0846](#)

Wote waliomsikia walistaajabishwa na uwezo wake mkubwa wa kuelewa, na majibu aliyoyatoa.

- 48 καὶ ἰδόντες αὐτὸν, ἐξεπλάγησαν, καὶ εἶπεν πρὸς αὐτὸν ἡ
na walipomwona yeye wakashangaa-sana na akamwambia yeye yeye mama
[G2532](#) [G3708](#) [G0846](#) [G1605](#) [G2532](#) [G3004](#) [G4314](#) [G0846](#) [G3588](#)
- μήτηρ αὐτοῦ, Τέκνον τί ἐποίησας ἡμῖν οὕτως? ἰδοὺ, ὁ πατήρ
mama yake Mwanangu kwa-nini umetutendea sisi hivyo tazama baba baba
[G3384](#) [G0846](#) [G5043](#) [G5101](#) [G4160](#) [G1473](#) [G3779](#) [G3708](#) [G3588](#) [G3962](#)
- σου καὶ γὰρ, ὁδυνώμενοι, ἐζητοῦμέν σε.
yako na-mimi kwa-huzuni tulikuwa-tukikutafuta wewe
[G4771](#) [G2504](#) [G3600](#) [G2212](#) [G4771](#)

Yosefu na Maria mama yake walipomwona walishangaa. Mama yake akamuuliza, "Mwanangu, mbona umetufanyia hivi? Tazama, mimi na baba yako tumekuwa tukikutafuta kwa wasiwasi mkubwa kila mahali."

49 καὶ εἶπεν πρὸς αὐτούς, τί ὅτι ἐζητεῖτέ με? οὐκ
na akawaambia wao wao Kwa-nini kwamba mlinitafuta mimi hamkujua
[G2532](#) [G3004](#) [G4314](#) [G0846](#) [G5101](#) [G3754](#) [G2212](#) [G1473](#) [G3756](#)

ἦδείτε ὅτι ἐν τοῖς τοῦ Πατρός μου δεῖ εἶναί με?
hamkujua kwamba katika mambo ya-Baba Baba yangu inanipasa kuwa mimi
[G1492](#) [G3754](#) [G1722](#) [G3588](#) [G3588](#) [G3962](#) [G1473](#) [G1163](#) [G1510](#) [G1473](#)

| Yesu akawaambia, “Kwa nini kunitafuta? Hamkujua kwamba imenipasa kuwa katika nyumba ya Baba yangu?”

50 καὶ αὐτοὶ οὐ συνῆκαν τὸ ῥῆμα ὃ ἐλάλησεν αὐτοῖς.
na wao hawakuelewa hawakuelewa neno neno alilosema alilosema kwao
[G2532](#) [G0846](#) [G3756](#) [G4920](#) [G3588](#) [G4487](#) [G3739](#) [G2980](#) [G0846](#)

| Lakini wao hawakuelewa maana ya lile alilowaambia.

51 καὶ κατέβη μετ’ αὐτῶν καὶ ἦλθεν εἰς Ναζαρέθ, καὶ ἦν
na akashuka pamoja-nao wao na akaja kwenda Nazareth na alikuwa
[G2532](#) [G2597](#) [G3326](#) [G0846](#) [G2532](#) [G2064](#) [G1519](#) [G3478](#) [G2532](#) [G1510](#)

ὑποτασσόμενος αὐτοῖς. καὶ ἡ μήτηρ αὐτοῦ διετήρει πάντα τὰ ῥήματα
akiwatii wao na mama mama yake alihifadhi yote mambo mambo
[G5293](#) [G0846](#) [G2532](#) [G3588](#) [G3384](#) [G0846](#) [G1301](#) [G3956](#) [G3588](#) [G4487](#)

«ταῦτα» ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτῆς.
haya katika moyo moyo wake
[G3778](#) [G1722](#) [G3588](#) [G2588](#) [G0846](#)

| Ndipo akashuka pamoja nao hadi Nazareti, naye alikuwa mtiifu kwao. Lakini mama yake akayaweka moyoni mwake mambo haya yote.

52 Καὶ Ἰησοῦς προέκοπτεν ἐν τῇ σοφίᾳ καὶ ἡλικίᾳ, καὶ χάριτι
Na Iēsoūs akaendelea katika hekima hekima na umri na neema
[G2532](#) [G2424](#) [G4298](#) [G1722](#) [G3588](#) [G4678](#) [G2532](#) [G2244](#) [G2532](#) [G5485](#)

παρὰ Θεῷ καὶ ἀνθρώποις.
mbele-ya Mungu na wanadamu
[G3844](#) [G2316](#) [G2532](#) [G0444](#)

| Naye Yesu akakua katika hekima na kimo, akimpendeza Mungu na wanadamu.